

Wat is pesten?

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten is structureel bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar.

Bij pesten wordt een minder weerbaar kind als slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende manier waarbij dat kind voortdurend slachtoffer is.. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd.

Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers (zowel passief als actief).

Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

Bij pesten zijn drie rollen te onderscheiden. Er zijn kinderen die andere kinderen pesten. En er zijn kinderen die gepest worden. Daarnaast zijn er de meelopers.

Kinderen beginnen met pesten om allerlei redenen. Het kan zijn dat ze indruk willen maken op andere kinderen, het kan ook zijn dat ze niet weten hoe ze op een positieve manier contact kunnen leggen. Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets dat leuk is om te doen. Het minder weerbare kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt haar of hem niet om terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Het kind reageert angstig en gaat soms huilen.

Het pestende kind merkt dat het succes (in dit geval macht) heeft en dat smaakt naar meer. Bewonderd door andere kinderen gaat zij of hij door met uitschelden, afpakken of schoppen. Door het pesten versterkt het kind zijn of haar plaats in de klas of het vriendengroepje. Na een tijdje wordt het een gewoonte om het slachtoffer te pesten zodra de gelegenheid zich voordoet.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor het gepeste kind.

Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te gaan, ziet de pester het nog steeds als een lolletje.

Ook kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, spelen een rol. Doordat zij de gepeste kinderen niet steunen of de pester stoppen, kunnen de pesters vrijelijk hun gang gaan. Vaak versterken zij het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken (passief), soms mee te doen (actief) en te lachen om wat er gebeurt.

Pesten heeft veel te maken met de verhoudingen binnen een groep. Daarom is het niet eenvoudig om er een eind aan te maken. Als de leerkracht schelden verbiedt, zoeken de kinderen andere manieren en andere momenten om te pesten,

Aanpakken van het pestprobleem betekent meer dan verbieden alleen. Kinderen moeten leren om met elkaar om te gaan zonder de ander wezenlijk te kwetsen. Volwassenen (leerkrachten, begeleiders van clubs, ouders) kunnen hen daarbij helpen, bijvoorbeeld door samen met de kinderen oplossingen te zoeken en door duidelijke grenzen te trekken.

Pesten gebeurt vooral op school. Bijna de helft van de gepeste kinderen vertelt het aan de leerkracht. Volgens de leerlingen grijpen de leerkrachten lang niet altijd in als er gepest wordt. De meeste leerlingen vinden het

vervelend om te merken dat anderen gepest worden. Veertig procent van de kinderen probeert te helpen als een ander kind wordt gepest. Ongeveer even veel kinderen vinden dat ze eigenlijk iets zouden moeten doen, maar doen het toch niet. Veel kinderen vertellen thuis niet dat ze gepest worden.

Van de leerlingen in het voortgezet onderwijs meldt dertig procent dat ze niet worden gepest. Twee procent wordt meer dan één keer per week gepest. Een klein gedeelte van de jongeren vertelt aan een docent dat hij of zij is gepest. De leerkrachten grijpen niet vaak in als er wordt gepest. Ruim twintig procent van de jongeren in het voortgezet onderwijs probeert een gepest kind te helpen. Twee keer zoveel jongeren vinden dat ze eigenlijk zouden moeten helpen, maar doen het niet.

Dit blijkt uit een landelijk onderzoek uit 1991. Er deden 30 scholen voor basisonderwijs aan mee en 36 voortgezet onderwijs scholen. In totaal zijn 88 klassen kinderen bij het onderzoek betrokken. Het onderzoek bouwt voort op grootschalig onderzoek in Scandinavië. De uitkomsten van het Nederlandse onderzoek kloppen in grote lijnen met de resultaten uit andere landen.

Hoe kinderen pesten

1. *Met woorden:*

- Vernederen: Hou jij onze handschoenen maar even vast, dat is toch het enige dat jij kunt.
- Schelden: Viezerik, vuurtoren, schele.
- Dreigen: Je vertelt het niet aan de meester, want dan pakken we je straks. . Belachelijk maken, uitlachen.
- Kinderen niet bij hun eigen naam noemen maar altijd bij een bijnaam.
- Gemene briefjes schrijven.

2. *Lichamelijk:*

- Trekken aan kleding, duwen, sjoeren.
- Schoppen en slaan.
- Krabben, bijten en haren trekken.
- Met wapens: messen, stokken.
- Door achtervolging enz.
- Achterna lopen, opjagen.
- In de val laten lopen, klem zetten.
- Opsluiten.

3. *Door uitsluiting:*

- Doodzwijgen: niet reageren op wat het kind doet of zegt, niet tegen hem/haar praten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

4. *Door stelen of vernielen van bezittingen:*

- Afpakken van kledingstukken en andere spullen
- Beschadigen van spullen: kliederen op boeken, schoppen en gooien met een schooitas, banden lek steken

Pesters weten vaak zelf niet waarom ze iemand pesten. Ook dringt het niet tot ze door hoe erg hun gepest voor het slachtoffer is: 'ze lokt het toch zelf uit, wie loopt er nu nog met zo'n stomme schooltas?' is hun redenering. Daarnaast willen veel pestende kinderende machtsposities die ze door het pesten verkrijgen niet verliezen. Toch is het niet waar dat pesters nooit willen dat een volwassene het probleem aanpakt. Misschien willen ze wel anders omgaan met andere kinderen, maar hoe moet dat dan? Pesters zijn vaak sociaal minder vaardig.

Actieve meelopers beschermen hun positie door deel te nemen aan het pestgedrag. De hoofdpester kan hen ook instrueren ("opdrachten geven") om het slachtoffer te pesten. De meeste kinderen houden zich het liefst afzijdig als er wordt gepest. Als ze het zouden opnemen voor het slachtoffer, lopen ze de kans zelf gepest te worden. En iedere dag zien ze hoe erg dat is. Veel kinderen voelen zich schuldig dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of een volwassene te hulp roepen.

Er zijn ook kinderen die absoluut niet in de gaten hebben dat er gepest wordt. Ze zien misschien wel iets gebeuren, maar kunnen de ernst van de situatie niet inschatten.

Wie signaleert?

Pesten is geen eenvoudig probleem. Daarom lijkt het vaak onoplosbaar. Toch is pesten wel te bestrijden als het serieus wordt genomen.

Dat betekent dat kinderen moeten weten dat ze om hulp kunnen aankloppen bij de volwassenen om hen heen. Voor volwassenen betekent het, dat ze aandacht moeten hebben voor de signalen van de kinderen. Ze moeten luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben en daar over praten. Voor leerkrachten en begeleiders van groepen in de vrije tijd betekent het dat ze groepsgesprekken moeten voeren, regels moeten afspreken en zorgen dat die regels ook werken. Er moet dus worden gewerkt aan de sfeer in de groep.

Het pestprobleem wordt lang niet altijd serieus aangepakt: ouders zeggen dat een kind maar van zich af moet bijten, leerkrachten hebben het te druk.

Als volwassenen alleen af en toe ingrijpen, kan dat verkeerd uitpakken. Gepeste kinderen worden daarna nog meer het slachtoffer omdat ze 'geklikt' hebben.

Daarom is het belangrijk om het pestprobleem degelijk aan te pakken. Daarbij zijn alle betrokkenen (school, ouders, pesters (+ actieve meelopers) en gepeste) nodig. Ieder van hen kan een begin maken met het oplossen van het pestprobleem.

- ✓ Kinderen die worden gepest kunnen beginnen door met hun ouders, leerkrachten of andere vertrouwde volwassenen te gaan praten. Ze kunnen ook om raad vragen, bijvoorbeeld bij de kindertelefoon.
- ✓ Andere kinderen kunnen bij hun ouders of leerkrachten aanklaarten dat er gepest wordt.
- ✓ Ouders kunnen met hun kinderen gaan praten en het probleem met andere ouders, op school of in de speeltuin bespreken.
- ✓ Leerkrachten kunnen het pesten als algemeen probleem regelmatig in hun klas bespreken. Ze kunnen proberen in de klas een open en vriendelijke sfeer te creëren. Concrete peestsituaties kunnen ze met de betrokken kinderen bespreken. Samen met hun collega's kunnen ze werken aan een schoolbeleid rond sociale regels en pesten.
- ✓ De directie van een school of buurthuis, het bestuur, de ouderraad of de medezeggenschapsraad kunnen de manier van omgaan bespreken en toewerken naar een beleid daarover.

- ✓ Begeleiders van groepen, trainers en anderen die te maken hebben met kinderen buiten schooltijd, kunnen het pesten met de kinderen bespreken. Ze kunnen proberen de sfeer tussen de kinderen bevorderen.
- ✓ Ook het Onderwijs Ondersteunend Personeel kan signaleren.
- ✓ Anderen, zoals de wijkagent of de schoolarts, kunnen sociale problemen tussen kinderen die zij hebben geconstateerd aan de orde stellen in hun contacten met scholen en buurthuizen. Ook kunnen zij door hun bijzondere positie soms net een andere invloed uitoefenen op de kinderen dan leerkrachten en begeleiders.

Signalen van pesten gaan dezelfde *dag nog* naar de mentor en/of teamleider van de afdeling waarin een leerling geplaatst is.

In elke klas zitten kinderen die gemakkelijk, minder gemakkelijk en soms zelfs moeilijk met anderen om kunnen gaan.

Als de sfeer in de groep veilig is, gaan al die verschillende kinderen graag naar de les. Ze weten dat er niet alleen met de sterksten rekening wordt gehouden maar met iedereen. In hun groep is het de gewoonste zaak van de wereld datje het voor elkaar opneemt als iemand problemen heeft. Bovendien geeft de volwassene het goede voorbeeld. De rol van meelopers is erg belangrijk bij een succesvolle aanpak.

In een groep met zo'n veilige sfeer krijgen pesters weinig kans: andere kinderen komen het slachtoffer te hulp.

De sfeer in een groep kan ook onveilig zijn. Andere kinderen durven het dan nauwelijks voor het gepeste kind op te nemen. Ze kunnen niet rekenen op de hulp van de aanwezige volwassene. Ze zijn bang om uitgelachen te worden en niet meer bij de groep te horen.

Pesten komt het meeste voor op school. Daardoor werkt het het beste als de school het pestprobleem signaleert en er samen met andere betrokkenen iets aan doet. Het belangrijkste wat de school kan doen is het pesten zoveel mogelijk voorkómen. De school moet voor iedereen een veilige en prettige plek zijn. Voor een deel moet dat in de klassen zelf gebeuren. Als leraren de leerlingen serieus nemen en ze niet afkatten, geven ze een positief voorbeeld. Ook is het belangrijk dat leraren een duidelijke houding hebben met betrekking tot conflicten tussen de leerlingen onderling, bijvoorbeeld door geen partij te kiezen.

De mentor of klassenleraar van een klas heeft daarbij een speciale taak. Deze kan sociale conflicten en pestsituaties met de klas bespreken en er samen met de klas oplossingen voor bedenken. Ook het bespreken van klassenregels hoort hierbij.

Pesten komt veel voor in de gangen, in de kantine en op het schoolplein. Daarom is het nodig dat de school als geheel een beleid ontwikkelt tegen pesten zodat leerlingen en ouders er op kunnen vertrouwen dat de school voor iedereen een veilige plaats is.

Enkele jaren geleden is daartoe door de landelijke ouderorganisaties in het onderwijs een Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten ontwikkeld. Het is de bedoeling dat alle onderdelen van een school (bestuur, team, medezeggenschapsraad, leerlingenraad en ouderraad) dit protocol onderschrijven. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ontwikkelt beleid rond De Veilige School. Het streven is, de school te maken tot een plek waar iedereen zich veilig kan voelen. Zaken als seksuele intimidatie komen daarbij aan bod, maar ook geweld op school en pesten.

Natuurlijk zijn projecten en beleidsplannen op zichzelf geen oplossing voor het pesten op school. Ze kunnen wel een belangrijke aanzet geven.

Ouders kunnen er aan meewerken dat op de school van hun kinderen een anti-pestbeleid wordt ontwikkeld.

Door gesprekken met de leerkracht of via de ouderraad of de medezeggenschapsraad kunnen zij het onderwerp aan de orde brengen. De vier landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs ontwikkelden enkele jaren geleden een onderwijsprotocol tegen pesten.

Er worden zes aanbevelingen gegeven om pesten op school aan te pakken, van elke aanbeveling worden uitwerkingen gegeven.

Samengevat luiden deze:

- 1) Pesten moet worden onderkend als probleem door alle betrokkenen: kinderen die gepest worden, pestende kinderen, meelopers, afzijdige kinderen, leerkrachten en ouders. Daartoe zijn voorlichting- en studiebijeenkomsten nodig voor leerkrachten en ouders. Ook kunnen informatiebrochures aan ouders worden verstrekt.
- 2) De school probeert pesten te voorkomen. Leerkrachten proberen een veilige sfeer te scheppen in hun klas. Er kunnen projecten in de klassen worden uitgevoerd over pesten en omgaan met elkaar. Ook kan worden gewerkt aan het gezamenlijk opstellen van klassenregels. Er kan gewerkt worden aan de hand van video's of toneelproducties.
- 3) Leerkrachten zijn in staat om pesten te signaleren als het toch optreedt. Zij kunnen hierin worden geschoold. Ook zijn er enkele boeken en brochures die aangeven op welke signalen gelet moet worden.
- 4) Leerkrachten nemen duidelijk stelling als ze merken dat leerlingen worden gepest. Heel belangrijk is hierbij het invoelend vermogen van de leerkrachten. In diverse trainingen wordt hier aandacht aan besteed.
- 5) De school beschikt over diverse aanpakken als er gepest wordt. Leerkrachten kunnen worden geschoold in diverse methoden om pestproblemen aan te pakken. Daarnaast kunnen ze ook hulp van anderen inschakelen. De methoden zijn gericht op het pestende kind, het gepeste kind en op de klas als geheel. '
- 6) Er is een vertrouwenspersoon, die klachten van leerlingen en ouders over het pestbeleid op school kan indienen bij een klachtencommissie.

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporenaanpak:

Steun bieden aan de jongere die gepest wordt:

- ❖ Er achter proberen te komen of en hoe erg de jongere gepest wordt en haar/zijn probleem serieus nemen.
- ❖ Met haar/hem overleggen over mogelijke oplossingen.
- ❖ Haar/hem steunen bij het werken aan oplossingen.
- ❖ Zonodig zorgen dat de jongere deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.

Steun bieden aan de jongere die zelf pest:

- ❖ Met haar/hem bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- ❖ Met haar/hem bespreken hoe het pestgedrag is om te bouwen naar het onderhouden van positieve relaties met anderen.
- ❖ Zonodig zorgen dat de jongere deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.

De meelopers (middengroep) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem . Met deze jongeren praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.

- ❖ Met hen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- ❖ Samen werken aan oplossingen, waarbij de jongeren zelf een actieve rol spelen.

De school voor voortgezet onderwijs (of de club, de jongerensoos of de sportschool) steunen bij het aanpakken van het pesten:

- ❖ De directie, mentoren en docenten informatie geven over pesten als algemeen verschijnsel en over het aanpakken van pesten in de eigen klas en de eigen school.
- ❖ Werken aan het tot stand brengen van een algemeen beleid van de school rond veiligheid en pesten waar de hele school bij betrokken is.

De ouders steunen:

- ❖ Ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus nemen.
- ❖ Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt. . In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. . Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

In Harderwijk werd begin 1997 een jongen van 17 veroordeeld door de kinderrechter. Hij had met een aantal andere jongens een stel middelbare scholieren onder druk gezet. Deze betaalden uit angst duizenden guldens aan de jongens. Uiteindelijk heeft een van de afgeperste jongens aan de politie verteld wat er aan de hand was.

In Vianen eiste een twaalfjarige jongen geld en eten van klasgenoten. Kinderen namen geld uit de portemonnee van hun ouders om de jongen tevreden te stellen. Gelukkig zijn dit uitzonderingen, maar ze komen wel voor.

Op andere plaatsen is ook al aangegeven, dat pesten serieus moet worden genomen. Het is belangrijk om er over te praten met kinderen, ouders, leerkrachten en andere begeleiders. Dit geldt extra sterk als het pesten zo uit de hand is gelopen als in bovenstaande voorbeelden. Dan moet actie worden ondernomen. Dat betekent ook dat zonodig de (kinder)politie moet worden ingeschakeld.

De bedreigde jongeren hebben recht op bescherming. De jongeren die anderen bedreigen en afpersen moeten zo spoedig mogelijk gestopt worden. Ze kunnen dan geholpen worden met het opbouwen van een niet-criminele toekomst.

Actie naar de leerling die gepest wordt

Sommige kinderen hebben meer kans om gepest te worden dan andere kinderen. Dat kan met hun uiterlijk samenhangen, maar veel vaker heeft het te maken met hun gedrag, hun gevoelens en de manier waarop ze zich uiten. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze zijn lid van een actiegroep en niet van een hobbyclub (of andersom). Ze spelen accordeon en geen viool (of andersom). Ze zijn majorette en zitten niet op ballet (of andersom). Hun ouders zijn gewoon getrouwd en niet gescheiden (of andersom). Ze zijn goed in rekenen of juist niet. Aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden als die andere kinderen daar de kans voor krijgen.

Veel kinderen die worden gepest hebben moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pestkoppen. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven niks te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het pesten.

Pesters hebben snel in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan het huilen te brengen zijn.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben geen vrienden om op straat te spelen, geen vast clubje in de klas. Soms kunnen ze beter met volwassenen opschieten dan met leeftijdgenoten.

Jongens die worden gepest horen meestal niet tot de sterksten van de groep. Ze zijn vaak onhandig in spel en sport.

Een kind dat wordt gepest, schaamt zich daar vaak voor. Het wil zijn ouders niet teleurstellen. Een gepest kind is geen populair kind en dat hadden haar/zijn vader en moeder wél graag gewild. Dat voelt een kind haarscherp aan. Het kan ook zijn dat een kind thuis niets zegt omdat het pestprobleem onoplosbaar lijkt. Het is misschien bang dat het probleem juist groter wordt. Stel je voor: je vader of moeder zou wel eens contact op kunnen nemen met de ouders van de pestkop of met de leerkracht op school! Misschien brengt de leerkracht in de klas het probleem ter sprake, dan weten de klasgenoten dat er 'geklikt' is. De pesterijen worden dan misschien juist erger. Voor kinderen die gepest worden kan een weerbaarheidstraining of een sociale vaardigheidstraining verzorgd worden door de orthopedagoog. Het is in het belang van het kind dat de ouders hierbij betrokken worden.

Samenvattend:

- . Signalering door verzorgers/ouders/ personeel(OP en OOP)/ medeleerlingen.
- . Gesprek met mentor/teamleider.
- . Contact MD -team via zorgcoördinator. ,~
- . Mogelijkheid tot het volgen van training/SMW:

Actie naar de pester

Hier komen de mentoren (teamleiders) en orthopedagogen in beeld. Als er een signaal is dat er gepest wordt komt de leerling terecht bij zijn/haar mentor. Ook wordt de pester uitgenodigd voor een gesprek met de orthopedagoog. In dit gesprek wordt ingegaan op de samenhang tussen gepest worden en de gevolgen hiervan (in uiterste gevallen suïcidaal gedrag). De pester wordt hiermee geconfronteerd, alsmede met het feit dat pesters vaak een criminele toekomst hebben. Ook kan opgedragen worden om een boek over pesten te lezen (bijv. Carrie Slee - titel: Spijt), waarna het boek uitgebreid wordt besproken.. De orthopedagoog koppelt terug naar de teamleider en de mentor.

Bij ontevredenheid over het resultaat worden ouders door school (teamleider) geïnformeerd waarna met de ouders (en hun zoon/dochter) afspraken worden gemaakt. De mentor en de orthopedagoog worden hiervan op de hoogte gesteld, alsmede de sectordirecteur. Als ook dit niet succesvol is kan er besloten worden tot het doen van aangifte bij de politie.

Voor de pester is een agressie-regulatietraining mogelijk gegeven door een orthopedagoog.

Samenvattend:

- ✚ **Signalering door verzorgers/ouders/ personeel(OP en OOP)/ medeleerlingen.**
- ✚ **Mentorlessen besteden aan pesten**
- ✚ **Gesprek met mentor/teamleider en pester(s)**
- ✚ **Gesprek met mentor/teamleider en ouders/verzorgers**
- ✚ **Contact zorgteam via zorgcoördinator.**
- ✚ **Mogelijkheid tot het volgen van training/SMW.**
- ✚ **Gesprek sectordirecteur en ouders/verzorgers**
- ✚ **Uiteindelijk kan besloten worden tot aangifte bij politie.**

Gesprek met ouders en pester

Kinderen die pesten zijn vaak de sterksten uit de groep. Ze gedragen zich agressiever en reageren eerder met geweld dan andere kinderen. Meestal doen ze ook agressief ten opzichte van volwassenen: de trainer, leerkracht of hun ouders.

Pesters lijken populair in een groep, maar zijn het uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Via pesten lukt ze dat het makkelijkst: ze krijgen andere kinderen mee bij het te pakken nemen van een slachtoffer. En wie mee doet, loopt minder kans zelf slachtoffer te worden.

Pesters komen vaak heel zelfverzekerd over. Ze nemen het initiatief om de regels te overtreden, verzinnen hoe ze andere kinderen en volwassenen dwars kunnen zitten. Ze zijn er vaak goed in zichzelf 'uit de problemen te praten'. Doorgaans voelen ze zich niet schuldig dat ze pesten, vooral als ze met een groepje zijn. Het slachtoffer zien ze als een stommeling die 'erom vraagt gepest te worden'.

Soms is een pestkop een kind dat in een andere situatie zelf gepest werd. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in de zwemclub of op een andere school agressief gaan opstellen.

Er lijken meer pestende jongens dan meisjes te zijn, maar waarschijnlijk is dat maar schijn. Meisjes pesten vaker op een subtiele manier. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Waarschijnlijk wordt er door meisjes ook meer in kleine groepjes gepest. Uit onderzoek is minder bekend van pestende meisjes dan van jongens.

Een pestend kind dat zijn gang kan gaan, leert dat pesten de enige manier is om je in een groep te handhaven. Het leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten. Pesters kunnen lang last ondervinden van hun agressieve gedrag ten opzichte van anderen. Ze hebben bijvoorbeeld vaak moeite om vrienden te maken of te houden. Het tegengaan van pesten is daarom niet alleen van belang voor de slachtoffers. Het is ook goed voor de pesters, om hun kansen op een normale ontwikkeling zo groot mogelijk te maken.

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden (of van kinderen die zelf pesten) en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn emotioneel bij het onderwerp betrokken.

Samenvattend:

- + Gesprek mentor/teamleider en ouders/verzorgers pester . Contact MD -team via zorgcoördinator.**
- + Indien gewenst gesprek ouders en orthopedagoog/SMW**

Actie naar actieve en passieve meelopers

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten. Sommigen kijken alleen toe, anderen doen af en toe mee. Dit zijn de meelopers. Er zijn kinderen die niet merken dat er gepest wordt of ze willen het niet weten.

Meelopers zijn vaak bang om zelf slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat ze stoer gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in een groep te worden. Meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen houden.

Toch zijn deze kinderen medebepalend voor het voortduren van het pesten. De pestende kinderen voelen zich gesterkt door de instemming van de toeschouwers. Als andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pester zeggen dat hij moet ophouden, verandert de situatie aanzienlijk. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend.

Het helpt als kinderen die minder betrokken zijn bij het pesten zelf, de leerkracht inlichten.

Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

Vaak vinden de kinderen het heel vervelend dat er wordt gepest op school, maar willen ze ook niet als enige voor het gepeste kind opkomen. Ouders kunnen hun kinderen dan adviseren om er met vriendjes of vriendinnetjes over te praten. Misschien durven ze samen iets te ondernemen naar de pesters of de leerkracht.

Samenvattend:

- + Gesprek mentor/teamleider met meelopers**
- + Mentorlessen besteden aan pesten (via Leefstijl).**
- + Contact met MD -team via zorg coördinator.**
- + Indien nodig gesprek meelopers en orthopedagoog/SMW**